

ODDZIAŁ WARSZAWSKI POLSKIEGO TOWARZYSTWA GEOGRAFICZNEGO

Florian Plit, Tomasz Wites*

Oddział Warszawski PTG, ul. Krakowskie Przedmieście 30, 00-927 Warszawa

Plit F., Wites T., 2008, Oddział Warszawski Polskiego Towarzystwa Geograficznego, *Czasopismo Geograficzne*, 79(1-2): 161-167.

Artykuł wpłynął do redakcji 5.11.2007; po recenzji zaakceptowany 5.05.2008.

Powołane 27 stycznia 1918 r. Polskie Towarzystwo Geograficzne od początku miało mieć oddziały terenowe. Mimo, że zgodę na ich zakładanie wyraziły jeszcze okupacyjne władze niemieckie, to przez kilka pierwszych lat cała organizacyjna działalność Towarzystwa skupiała się w Warszawie. Dopiero w 1922 r. *Zarząd na posiedzeniu w dn. 12 maja, zważywszy, że powstanie oddziałów w Krakowie, Lwowie i Poznaniu, wpłynęłoby dodatnio na rozwój Towarzystwa, zwrócił się z propozycją założenia tych oddziałów do profesorów...* [*Działalność...* 1922, s. 181]. W sprawozdaniu z działalności PTG za rok 1923 pojawia się już informacja o Oddziale Krakowskim, ale w strukturach PTG było to nadal coś wyjątkowego. W skupiającej sporą grupę członków PTG w Warszawie formalnie nie istniał oddział, ale tam właśnie działał Zarząd Główny, odbywały się tam zebrania, odczyty, wydawany był „Przegląd Geograficzny”. Stopniowy rozwój innych oddziałów, zachowujących dużą autono-

mię, spowodował jednak potrzebę wprowadzenia podobnego rozwiązania dla Warszawy.

W 1932 r. po raz pierwszy pojawiła się inicjatywa utworzenia Oddziału Warszawskiego PTG. Dnia 22 kwietnia 1932 r. na Walnym Zebraniu Członków PTG prowadzonym przez J. Kreutzingera rozważano wniosek w sprawie utworzenia Oddziału Warszawskiego. Wniosek ten został zresztą złożony przez... Oddział Krakowski i brzmiał następująco: *Walne Zebranie Krakowskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Geograficznego zwraca się do Zarządu Głównego PTG w Warszawie z wnioskiem o ujednostajnienie organizacji Towarzystwa przez oparcie jej na istnieniu równorzędnych, autonomicznych oddziałów terytorialnych, podporządkowanych Zarządowi Głównemu w Warszawie i uważa, w związku z tym, za niezbędne założenie Oddziału Warszawskiego [...]. Wniosek ten jednak nie został przyjęty [Protokół... 1932].*

* E-mail: florianplit@wp.pl, t.wites@uw.edu.pl

Nie doszło również do utworzenia Oddziału na zebraniu zwołanym przez Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Geograficznego w dniu 5 maja 1933 r. Przewodniczącym PTG był wówczas Antoni Sujkowski. Podczas zebrania 9 z 14 obecnych opowiedziało się za utworzeniem Oddziału, jednak § 24 statutu wymagał co najmniej 12 głosów, aby decyzja była wiążąca. Decyzję w sprawie wydzielenia Oddziału przelozono na jesienne zebranie. 24 listopada 1933 r. na zebraniu dyskusyjnym większość obecnych wypowiedziała się za utworzeniem Oddziału Warszawskiego. Jednak pojawiły się wówczas rozbieżności dotyczące podziału pracy pomiędzy Zarząd Głównym a projektowanym Oddziałem Warszawskim, zwłaszcza w zakresie wydawnictw, biblioteki oraz podziału majątku. Na zebraniu tym opracowano natomiast jednolity regulamin dla wszystkich oddziałów Towarzystwa.

26 października 1934 r. odbyło się zebranie członków Polskiego Towarzystwa Geograficznego, zamieszkałych w Warszawie. Grupa 27 osób podjęła decyzję o utworzeniu odrębnej komórki organizacyjnej Towarzystwa pod nazwą Macierzystego Oddziału Warszawskiego. Zarząd Główny PTG na posiedzeniu 19 października 1934 r. postanowił przekazać Oddziałowi Warszawskiemu bibliotekę i „Przegląd Geograficzny”. Oddział rozpoczął działalność 25 stycznia 1935 r. Przewodniczącym Oddziału został wówczas Stanisław Lencewicz, sekretarzem Stanisław Pietkiewicz, skarbnikiem Jan Jaczynowski, a członkami Zarządu Jadwiga Kobendzina i Paweł Ordyński. Po przeprowadzeniu weryfikacji danych dotyczących liczby członków Oddziału ustalono, że Oddział Warszawski liczył wówczas 112 osób [Oddział... 1935].

W pierwszym roku działalności Oddziału stołecznego odbyło się 13 zebrań naukowych, w których łącznie wzięły udział 633 osoby. Największym zainteresowaniem cieszyły się odczyty sprawo-

zdawcze z wypraw badawczych, m.in. J. Szokalskiego na temat wyników radiologicznych badań II Międzynarodowego Roku Polarnego na Oceanie Arktycznym, A. Kosiby o pracach duńskich ekspedycji na Grenlandii, T. Wiśniewskiego o wyprawie na Kaukaz i K. Narkiewicza-Jodko o polskiej wyprawie w Andy. Z zakresu geografii regionalnej świata odczyty wygłaszali również: J. Loth, J. Peretjakowicz, natomiast z zakresu geografii Polski: S. Lencewicz, S. Srokowski, J. Szaflarski [Działalność... 1934].

Od stycznia 1935 r. do połowy 1936 r. odbyło się 10 posiedzeń zarządu. W 25 rocznicę śmierci Wacława Nałkowskiego, 31 stycznia 1936 r. zorganizowano uroczystą sesję naukową. Przez następne 3 lata do wybuchu II wojny światowej skład zarządu Oddziału pozostał bez zmian. Sprawozdania z działalności z tego okresu zaginęły podczas wojny.

Podczas okupacji członkowie Oddziału spotykali się nieregularnie na spotkaniach w mieszkaniach prywatnych. Referaty wówczas wygłaszali m.in. S. Gorzuchowski, S. Lencewicz, S. Pietkiewicz [Richling-Kondracka 1946].

Sytuacja z pierwszych lat istnienia Towarzystwa powtórzyła się raz jeszcze, po II wojnie światowej. Gdy 6 maja 1945 r. w Warszawie inauguracyjne posiedzenie Zarządu Głównego oficjalnie wznowiło działalność Towarzystwa, postanowiono, że przedwojenny Zarząd Główny, z dokooptowanymi członkami, będzie równocześnie sprawował funkcje Zarządu Oddziału Warszawskiego (S. Lencewicz zginął w 1944 r. podczas wypędzania mieszkańców Warszawy po powstaniu). Warto przypomnieć nazwiska ówczesnych władz: przewodniczący Jerzy Loth, zastępcy Paweł Ordyński i Stefan Z. Różycki, sekretarz Wiesława Richling-Kondracka (od 18 stycznia 1946 r., kiedy to powołano Komisję Dydaktyczną PTG, także jej przewodniczącą), skarbnik Witold Jurkiewicz, przewodniczącą Wydziału d.s. Nauki – Stanisław Pietkiewicz, bibliotekarka Jadwi-

ga Kobendzina. 20 lipca 1945 r. S. Z. Różycki wygłosił pierwszy w powojennych dziejach Oddziału i całego PTG odczyt „Rola geografii w odbudowie kraju”.

Struktura oddziałowa PTG została jednak bardzo szybko przywrócona (pierwsze oddziały reaktywowały swą działalność już w 1945 r.). Wybory do Zarządu Oddziału Warszawskiego odbyły się 17 marca 1946 r., ale ostateczne ukonstytuowanie Zarządu Oddziału nastąpiło dopiero 10 czerwca 1946 r. Zmiany były minimalne: przewodniczącym pozostał J. Loth, zastępcami P. Ordyński i S. Z. Różycki, skarbnikiem W. Jurkiewicz, sekretarzem W. Kondracka, członkami Zarządu zostali J. Kobendzina, S. Pietkiewicz i M. Więckowski. W 1947 r., gdy PTG liczyło ogółem 1129 członków, na Oddział Warszawski przypadało 181 osób (Oddział Krakowski liczył wtedy 392 członków).

Początki powojennej działalności Oddziału Warszawskiego to przede wszystkim kontynuowanie akcji odczytowej, gromadzenie i zabezpieczanie rozproszonego majątku, wznowieniu wydawania „Przeglądu Geograficznego” i wzajemna pomoc w ciężkich warunkach bytowych. Spośród odczytów na szczególną uwagę zasługuje cykl poświęcony Ziemiom Odzyskanym oraz odczyt B. Miazgowskiego „Marokko”.

W latach 1945–1947, gdy nie było jeszcze sal wykładowych, mimo kłopotów z korespondencją, frekwencja na odczytach wahała się w granicach 10–60 osób. W latach 1949–1953 Oddział Warszawski, a ściślej jego Sekcja Naukowa, we współpracy z ZG PTG, odegrały spora rolę w koordynowaniu prac badawczych (m.in. prace nad mapami Polski: geomorfologiczną, hydrograficzną, użytkowania ziemi, opracowanie części Katalogu Jezior Polski). Dokonany wówczas swoisty podział kraju między poszczególne ośrodki naukowe wynikał w dużej mierze z faktu, że kadra badaczy była wyjątkowo nieliczna, a środki nad-

zwyczaj skromne. Unikano w ten sposób dublowania prac dokumentacyjnych.

Zespół członków Oddziału opracował w 1952 r. ogólnopolski katalog zagranicznych czasopism z zakresu nauk o Ziemi. W skład zespołu wchodził: R. Fleszarowa, H. Gawlikowska, Z. Kaczorowska, J. Kobendzina, B. Winid. Działalność Sekcji Naukowej uległa jednak szybko zakłóceniu po utworzeniu Instytutu Geograficznego PAN (dziś IGI PAN), który przejął nie tylko funkcje koordynacyjne, ale też „Przegląd Geograficzny” i bibliotekę Oddziału (1954). Biblioteka ta liczyła w 1939 r. 4800 woluminów, a już w kwietniu 1947 r. stan ten przekroczyła. Zbiory te pochodziły przede wszystkim z wymiany „Przeglądu Geograficznego” z redakcjami zagranicznych czasopism geograficznych, z towarzystwami geograficznymi oraz instytucjami pokrewnymi w kraju (36) i za granicą (48), ale także ze zbiorów zniszczonego Muzeum Miejskiego w Szczecinie [Oddział... 1964].

W okresie pierwszych 20 powojennych lat liczba członków ulegała ciągłym zmianom, zachowując jednak przeważającą tendencję wzrostową. W 1956 r. osiągnięte zostało absolutne maksimum w dziejach Oddziału – 730 osób. W 1967 r. Oddział Warszawski liczył 684 członków. Liczby te prezentują się imponująco, ale trzeba pamiętać, że w Warszawie działał wówczas tylko jeden oddział PTG, do Oddziału Warszawskiego należało ponadto wiele osób z odległych okolic (m.in. istniały koła w Białymstoku i Radomiu, dziś są tam samodzielne oddziały), a do tego około połowa osób figurujących w kartotekach nie przejawiała żadnej aktywności, nawet nie płaciła składek. Z przeprowadzonych ankiet w 1962 r. wynikało, że 95% członków Oddziału były to osoby pracujące w dziedzinie geografii. Ponad połowę (53%) członków Oddziału stanowili wówczas nauczyciele geografii.

Programowa działalność Oddziału, zgodnie ze statutem Polskiego Towarzy-

stwa Geograficznego, zorganizowana została w sekcjach. W latach 60. XX w., w okresie największego rozkwitu kadrowego Oddziału, istniały (nie zawsze w sposób ciągły) następujące Sekcje: Geografii Szkolnej (Dydaktyki Geografii), Naukowa, Wycieczkowa, Filmowa, Kartograficzna, Geografii Stosowanej i Klubowa. Ich działalność nie zawsze była w pełni sformalizowana, toteż fakt, że obecnie istnieje tylko Sekcja Dydaktyki Geografii nie oznacza, że działalność pozostałych została zarzucona. W ramach Sekcji Kartograficznej działało 5 komisji: terminologii kartograficznej, automatyzacji w kartografii, literatury kartograficznej, kartografii turystycznej, kartografii szkolnej. Komisja terminologii zebrała wykaz polskich terminów kartograficznych i opracowała odpowiedniki terminów niemieckich do Międzynarodowego Słownika Kartograficznego. Sekcja ta stała się rdzeniem późniejszej Komisji Kartograficznej PTG, a następnie Oddziału Kartograficznego PTG, którego siedziba przez wiele lat mieściła się w Warszawie. Oddziałowa Sekcja Geografii Stosowanej miała na celu skupienie geografów pracujących poza szkołą, a zatrudnionych w instytucjach, np. planistycznych. W planie prac sekcji bardzo wcześnie podjęto wciąż aktualną problematykę metod oceny środowiska geograficznego dla potrzeb planowania regionalnego i zespołów jednostek osadniczych. Sekcja ta przekształciła się później w ogólnopolską komisję (dziś już nieistniejącą).

Część zadań Sekcji Naukowej przejął Instytut Geografii PAN, poza tym sekcja ta organizowała liczne odczyty naukowe i popularnonaukowe. W czasach, gdy IG UW i IG PAN mieściły się w jednym budynku, dobrym zwyczajem było, że zapraszani goście zagraniczni występowali na wspólnie organizowanych zebraniach pod patronatem PTG (po części wiązało się to z faktem, że przy słabej znajomości języków obcych, łatwiej było wtedy zapewnić frekwencję). Dlatego na

liście referentów znalazły się takie sławy jak G. Chabot, J. Beaujeu-Garnier, S.W. Kalesnik czy D. Stamp. Tradycja zebrań naukowych została w Oddziale utrzymana do dziś, organizowanych jest ich kilkanaście rocznie. Ich profil jest różny, choć przeważają multimedialne prezentacje wspomnień z podróży (jednak wymagane jest, by przy okazji prezentowany był jakiś problem naukowy), ale są też dyskusje panelowe (np. w maju 2007 r. o współczesnej Ukrainie i jej regionalizmach), przedstawiane są sylwetki warszawskich naukowców-geografów. Przykładowo, Sekcja Naukowa zorganizowała m.in. sesje poświęcone dorobkowi J. Lotha, S. Leszczyckiego, G. Wuttke, a w pierwszych latach XXI w. odbyły się sesje poświęcone E. Romerowi, B. Wicikowi, A. Richlingowi.

Sekcja Klubowa organizowała kameralne zebrania „przy kawie” [*Oddział... 1964*]. Obecnie zdecydowanie klubowy charakter mają coroczne spotkania wigilijne.

Przez pewien czas ogromną popularnością cieszyła się, nieistniejąca już, Sekcja Filmowa. Sprowadzane z zagranicy filmy popularnonaukowe oraz filmy nakręcone w trakcie polskich wypraw, zwłaszcza wysokogórskich, wyświetlane były w Auditorium im. W. Nałkowskiego (sala 102, Krakowskie Przedmieście 30) i cieszyły się ogromną popularnością. Niektóre projekcje powtarzano, np. o zdobyciu Mount Everestu. Nauczyciele geografii przyprawiali na nie całe klasy. Na pokaz dotyczący wyprawy w Andy zorganizowany przez Wiktora Ostrowskiego (autora książki *Wyżej niż kondory*) przybyło 800 osób, które z trudem pomieściły się w Auditorium Maximum. Były to jednak czasy, gdy w telewizji nie było ogólnie dostępnych kanałów typu Planete czy National Geographic, nie mówiąc już o kinach typu Imax, ani też o Internecie.

Nie istnieje też Sekcja Wycieczkowa, ale nadal organizowane są wycieczki. Sekcja Wycieczkowa organizowała bar-

dzo interesujące wycieczki krajowe, z rzetelną opieką naukową. Sekcję prowadziła przez wiele lat B. Kawecka i H. Tuszyńska-Rękawkowa, a kierownikami naukowymi wycieczek byli m.in. R. Galon, J. Kobendzina, J. Kondracki, L. Sawicki, F. Uhorczak. Obecnie (po 1989 r.) przeważają wycieczki zagraniczne, m. in. w Alpy w 1998 r. Ostatnio organizowane wycieczki prowadziły na Ukrainę w 2005 r. i Litwę, Łotwę, Estonię w 2007 r. Ponadto Sekcja Dydaktyki Geografii organizuje wycieczki po Mazowszu, także po tych jego terenach, które mają opinię nieciekawych. Wycieczki Sekcji Dydaktyki Geografii łączone są ze zwiedzaniem szkolnych pracowników geograficznych. Sporadycznie organizowane są także wycieczki piesze, zazwyczaj do Puszczy Kampinoskiej.

Bardzo dużą uwagę członkowie Oddziału poświęcali zawsze sprawom dydaktyki szkolnej. Na pierwszym posiedzeniu Komisji Dydaktycznej (18 stycznia 1946 r.) referat o potrzebie zmian w programach nauczania geografii w mającej nowe granice i nowych sąsiadów Polsce wygłosił Gustaw Wuttke. Później przewodniczącymi tej sekcji byli m.in.: J. Jaroszowa, G. Wuttke, K. Świerczyński, M. Wilczyńska-Wołoszyn (kierowała sekcją do 2006 r.; ofiarnie walczyła o zachowanie odrębności nauczania geografii w gimnazjach, czynnie działała także w innych strukturach Towarzystwa). Sekcja dążyła do skupienia jak największej liczby nauczycieli geografii ze szkół stołecznych i podwarszawskich. Spotkania dyskusyjne inicjowane przez Sekcję poświęcone były nie tylko ocenie programów szkolnych i kolejnych reform nauczania w zakresie geografii, lecz także trudnościom nauczyciela w realizowaniu programu geografii, przyrody i geologii. Dużą rolę odgrywały odczyty aktualizujące wiedzę (np. o tsunami), koleżeńskie wizytacje lekcji etc. [*Oddział... 1964*].

Oddział Warszawski PTG tradycyjnie współpracował z Kołem Naukowym

Geografii (późniejsze Koło Naukowe Studentów Geografii), choć nigdy nie było to sformalizowane i nie zawsze udało się znaleźć wspólny język z młodzieżą. W ostatniej dekadzie XX w. grupa młodych pracowników naukowych, członków Oddziału Warszawskiego wyodrębniła się tworząc Oddział Akademicki PTG. Studenci uczestniczyli w odczytach, w pracach badawczych prowadzonych przez Sekcję Naukową, w wycieczkach, a członkowie PTG opiekowali się studenckimi wyprawami naukowymi. W 2007 r. Oddział Warszawski i KNSG zorganizowały wspólny wyjazd na Ruś Zakarpacką (połączony z badaniami tożsamości etnicznej i stosunków narodowościowych na tym obszarze) i w Karpaty Ukrainie.

W roku 2006/7 zorganizowano pierwszą edycję konkursu na najlepszą pracę licencjacką z geografii wykonaną na uczelniach woj. mazowieckiego.

Oddział Warszawski nie ma obecnie kół terenowych i zasięg jego oddziaływania ogranicza się niemal wyłącznie do Warszawy i bliskich okolic. Jednak po drugiej wojnie światowej liczył on wielu członków zamieszkałych poza Warszawą, mających utrudniony kontakt ze stolicą. Powstawały i upadały kółka terenowe. Maksymalnie pod opieką Zarządu Oddziału Warszawskiego działały 4 kółka (w Białymstoku, Płocku, Radomiu i Siedlcach). Niekiedy do kół terenowych przyjeżdżali z prelekcjami, pokazami zdjęć, filmami członkowie Oddziału zamieszkali w Warszawie [*Oddział... 1964*]. Obecnie w Białymstoku i Radomiu istnieje samodzielne Oddziały, natomiast niemal nie ma kontaktów z geografami z Płocka i Siedlec. Fakt ten, jak również brak oddziału bądź kółka PTG w Olsztynie to, niestety, świadectwo zaniedbań, stanowiące niewątpliwie wyzwanie dla Oddziału Warszawskiego PTG w najbliższych latach.

Lokalizacja Oddziału w stolicy była w równej mierze błogosławieństwem, jak i przekleństwem. Z jednej stro-

ny ułatwiało to kontakty z Zarządem Głównym, szybszy był dostęp do informacji, łatwiej było występować z ogólnopolskimi inicjatywami. Dzięki temu Oddział uczestniczył we wszystkich niemal wielkich przedsięwzięciach PTG (np. w wyprawie jachtu „Śmiały”, w wyprawach na Islandię), często był ich inicjatorem (np. wskrzeszenia w 1955 r. „Poznaj Świat”, przez kilkadziesiąt lat redaktorzy byli członkami Oddziału Warszawskiego). Łatwiej było z pomysłami dotrzeć do władz centralnych. Z Oddziału Warszawskiego wywodziło się wielu członków Zarządu Głównego PTG (w tym większość przewodniczących, włącznie z prof. Jerzym Kondracim, przewodniczącym ZG PTG w latach 1959–1968, a od 1987 r. Honorowym Przewodniczącym PTG), przewodniczących i członków Głównej Komisji Rewizyjnej (np. przez wiele lat Michał Więckowski, Stanisław Pietkiewicz, Sławomir Mączak) i Sądu Koleżeńskiego (m.in. przez cztery kadencje Michał Więckowski). Członkowie Oddziału Warszawskiego aktywnie uczestniczyli w pracach Olimpiady Geograficznej, zarówno w Komitecie Głównym (m.in. Irena Berne, Roman Domachowski, Bożena Kicińska, Alicja Kostrowicka, Elżbieta Lewandowska, Joanna Plit, Małgorzata Sikorska, Maria M. Wilczyńska-Wołoszyn), jak też w okręgowym w Warszawie (m.in. Krzysztof Olszewski, Maria Korotaj-Kokoszczynska), wiele razy wspierali prace jury w innych oddziałach (np. Danuta Martyn w Białymstoku), w Komisji Konkursu Prac Magisterskich (głównie Władysława Stola i Elwira Żmudzka). Z drugiej jednak strony władze centralne, jeśli już chciały rozmawiać, to z Zarząd Głównym, władze miejskie i wojewódzkie, mając „stołeczne” ambicje też nie traktowały Zarządu Oddziału jako partnera, ale jako uciążliwego petenta. Odpyły rzutkich działaczy społecznych do ogólnopolskich władz Towarzystwa powodował, że w dziejach Oddziału niejedno-

krotnie brakowało chętnych do pracy w Zarządzie. Parokrotnie pojawiała się groźba „bezkrólewia”, Zarząd pracował w niepełnym składzie, były kłopoty ze skompletowaniem komisji rewizyjnej. Znamienne, że Warszawa rzadko organizowała Zjazdy PTG, a na poświęconej historii i aktualnej działalności poszczególnych oddziałów Towarzystwa sesji posterowej zorganizowanej w czasie 47. Zjazdu PTG w Sosnowcu w 1998 r. zabrakło posteru o Oddziale Warszawskim.

Tab. 1. Przewodniczący Zarządu Oddziału Warszawskiego PTG.

Imię i nazwisko	Okres
Stanisław Lencewicz	1935–1939 (1944)
Jerzy Loth	1945–1946 (p.o.), 1946–1950
Tadeusz Żebrowski	1951–1952
Stanisław Pietkiewicz	1952–1956
Michał Więckowski	1957–1958
Jadwiga Kobendzina	1958–1960
Wincenty Okołowicz	1960–1964
Bogodar Winid	1964–1965 (p.o.)
Marcin Rościszewski	1964–1965 (p.o.)
Maria Kielczewska-Zaleska	1965–1971
Bogodar Winid	1971–1975
Mariusz J. Adamus	1975–1978
Cyryl Kolago	1978–1981
Andrzej Bonasewicz	1981–1984
Teofil Lijewski	1984–1990
Krzysztof Olszewski	1990–1996
Marek Zgorzelski	1997–2003
Florian Plit	od 2003

Źródło: Mileska 1968, Wilczyńska-Wołoszyn 1993.

Spadek liczby członków Oddziału Warszawskiego zaznaczył się już w latach 70., ale gwałtowne załamanie przyszło w początku lat 80. Sytuacja ustabi-

zowała się w początkach lat 90., ale Oddział nie zdołał już odzyskać swego dawnego blasku. Część osób zarzuciła udział w pracach PTG, część przeszła do Stowarzyszenia Geomorfologów Polskich bądź do innych oddziałów PTG (Warszawa jest siedzibą nie tylko Oddziału Warszawskiego, ale też Akademickiego, Kartograficznego, Klubu Teledetekcji Środowiska, Olimpijskiego). Dziś Oddział liczy niewiele ponad 100 członków, ale za to regularnie opłacających składki. W dniu 1 stycznia 2007 r. liczba

członków płacących składki normalne wyniosła tylko 32, składki ulgowe (emeryci, studenci, uczniowie) – 56, składki rodzinne – 10. Oddział liczy też 7 Członków Honorowych. Pracami Oddziału Warszawskiego kierowało już 18 osób (tab. 1). Od 2006 r. Zarząd Oddziału pracuje w składzie: Paweł Karamuz, Piotr Makos, Magdalena Piraszewska (skarbnik), Florian Plit (przewodniczący), Tomasz Wites (sekretarz). Przewodniczącym Komisji Rewizyjnej jest Krzysztof Olszewski.

Literatura

- Działalność Polskiego Towarzystwa Geograficznego w 1933 roku*, 1934, Przegląd Geograficzny, 14(3–4), s. 259.
- Oddział Macierzysty w Warszawie*, 1935, Przegląd Geograficzny, 15, s. 193.
- Oddział w Warszawie*, 1964, Przegląd Geograficzny, 20, s. 179–180.
- Richling-Kondracka W., 1946, *Geografia w Warszawie podczas okupacji*, Przegląd Geograficzny, 19, s. 111–113.
- Wilczyńska-Wołoszyn M. M., 1993, *Działalność Polskiego Towarzystwa Geograficznego w latach 1968–1993*, [w:] *Polskie Towarzystwo Geograficzne w siedemdziesiątą piątą rocznicę działalności*, Zarząd Główny PTG, Warszawa, s. 18–37.
- Działalność Polskiego Towarzystwa Geograficznego w 1933 roku*, 1934, Przegląd Geograficzny, 14(3–4), s. 259.
- Działalność Towarzystwa w roku 1922*, 1922, Przegląd Geograficzny, 3.
- Mileska M. I., 1968, *Oddział Warszawski*, [w:] *Polskie Towarzystwo Geograficzne w pięćdziesiątą rocznicę działalności*, PWN, Warszawa, s. 133–146.
- Protokół walnego zgromadzenia PTG z 22 kwietnia 1932 r.*, 1932, Przegląd Geograficzny, 12, s. 245.
- Protokół zebrania członków PTG zamieszkałych w Warszawie i okolicach*, 1933, Przegląd Geograficzny, 13(2–4), s. 221.
- Działalność Polskiego Towarzystwa Geo-*